

Pukaviksbuktens kustområde

Id.nr.	KA0003
Län	Blekinge
Naturtyp	Kust och skärgård
Värdetraktsbeskrivning upprättad	2021-xx-xx
Värdetraktsbeskrivning senast reviderad	Ingen revidering gjord

---

ALLMÄN INFORMATION

Värdetrakten Pukaviksbuktens kuststräcka sträcker sig från den sydöstra delen av Listerlandet i Sölvesborgs kommun till Stilleryd i Karlshamns kommun. Området omfattar en areal på 2941 hektar, varav 2167 hektar täcks av vatten. Botten består av många olika substratklasser¹ (K1, K2, K3, K5 och K8) men domineras av heterogena hårbottnar med block samt stora och små stenar (K2; 47%). Botten består även till stor del av heterogena bottenar dominerade av sand med inslag av grovsand, grus och små stenar (K3; 31%). Mindre ytor av hårbottnar dominerade av homogen håll med inslag av block och stora stenar (K1; 10%), homogena finsandbottenar (K5; 6%) och homogena mjukbottenar (K8; 6%) förekommer. Värdetraktens största djup är 18,2 meter.

NATURVÄRDEN

Värdetrakten omfattar naturtyperna *estuarier (1130)*, *stora vikar och sund (1160)* och *rev (1170)*. Estuarier är akut hotade och stora vikar och sund samt rev är sårbara naturtyper enligt HELCOM och utpekade habitat inom Art- och habitatdirektivet. Området omfattar även naturtypen *skär och små öar (1620)* vilken har en otillfredsställande bevarandestatus inom Natura 2000.

De största naturvärdena återfinns i de grunda vikar som är skyddade från våg- och vindexponering. Här utgörs undervattensvegetationen av variationsrika kärlväxtsamhällen som domineras av borstnate samt hår- och hornsärv. Även en del ålgräs förekommer. Tillgången på fisk är stor. Undervattensvegetationen utgör tredimensionella strukturer vilka fungerar som viktiga lek- och rekryteringsmiljöer för många fiskarter som abborre, gädda, mört och sill. Värdetrakten omfattar även en del områden med högt bevarandevärde för både vandrings- och havslekande sik. Vandringsvikens yngel ansamlas i närheten av Mörrumsåns mynning och den havslekande siken nyttjar Bygges- och Drösebovikens långgrunda, sandiga- och grusiga bottenar som lek- och rekryteringsmiljöer. Förutom vandrings- och havslekande sik är Mörrumsåns mynningsområde även särskilt skyddsvärd för fiskvandring av lax och havsöring som har lek- och uppväxtområde i Mörrumsån. Andra typiska fiskarter inom värdetrakten är ål och plattfiskar, såsom skrubbskädda och piggvar.

Höga naturvärden finns även i områdets revmiljöer som omfattar rikliga förekomster av blåstång men även små inslag av sågtång förekommer. Blåstången har på många lokaler en

---

¹ [Ytsubstratklassning av maringeologisk information - PDF Free Download \(docplayer.se\)](#)

täckningsgrad på minst 25% och utgör därmed viktiga reproduktions- och uppväxtområden för exempelvis sill, torsk och blåmussla. Söder om Mörrums bruk täcks revmilöerna även av blåmusslor som på vissa lokaler har en täckningsgrad på minst 10%. Värdekraktens blåmusselrev utgör rast- och födosöksområden för dykänder som ejder, en art vars bestånd minskat kraftigt de senaste decennierna och är numera starkt hotad enligt nationella rödlistan. Värdekraktens revstrukturer och växtsamhällen fungerar även som ett komplext habitat för många andra vattenlevande organismer, såsom blötdjur, kräftdjur och ringmaskar.

Öarna och skären i värdekrakten är av näst högsta klass i naturvårdsplanen för Blekinge och stora delar av vattnet är klassat som ekologiskt känsliga områden (E 82.14 vattenområde med öar och skär). Området uppvisar attraktiva miljöer för sjöfågel året om och har särskilt höga kustfågelkoncentrationer. Under sommartid häckar många arter på öarna och skären, bland annat silvertärna, fisktärna, drillsnäppa, ejder, östersjötrut (VU), gråtrut (VU) och den för Blekinge ovanliga häckfågelarten roskarl (EN). Vintertid kan havsörn förekomma. Hanöbukten utgör även ett av de viktigaste områden för tumlare i Östersjön, vars population bedöms som akut hotad enligt den nationella rödlistan och HELCOM.

LANDSKAPSSAMMANHANG

Marina skyddade områden är inte i sig tillräckliga för att bevara den biologiska mångfalden och viktiga ekosystemtjänster i våra hav. De skyddade områdena utgör särskilt viktiga livsmiljöer och spridningskärnor för växt- och djurarter, men de ekologiska förutsättningarna i omgivande landskap har stor betydelse för konnektiviteten och påverkar därmed nätverket av marina skyddade områden och dess långsiktiga funktion för den biologiska mångfalden och ekosystemtjänster.

Konnektivitet handlar om organismernas förmåga till spridning. Eftersom spridningsavståndet varierar mycket mellan olika arter och ofta även mellan olika livsstadier av en art måste man betrakta konnektiviteten på många olika skalor, mellan områden och inom områden. Marina däggdjur och fåglar har i allmänhet så stor spridningsförmåga att populationerna kan upprätthålla kontakten mellan olika områden inom samma havsbassäng. Emellertid finns det funktionella spridningsbarriärer mellan populationer av knubbsäl och tumlare i olika delar av Sveriges havsområde, vilket påverkar behovet av att skydda populationerna och deras viktigaste uppehållsområden.

Värdekrakten Pukaviksbuktens kuststräcka utgör en del av en kontinuerlig kuststräcka med likartad miljö, vilket talar för god konnektivitet för kustlevande organismer. Eftersom värdekrakten vetter mot öppet hav erbjuder området även exponerade miljöer med olika djup och dessutom finns skyddade grundområden med mynnande vattendrag. Detta resulterar i många olika livsmiljöer med god konnektivitet. Värdekrakten Pukaviksbuktens kuststräcka överlappar kustvattenförekomsterna, Inre Pukaviksbukten, Mellersta Pukaviksbukten och Yttre Pukaviksbukten. Statusen, med avseende på konnektivitet, har bedömts till god i Inre Pukaviksbukten och hög i Mellersta- och Yttre Pukaviksbukten då det inte förekommer en betydande bristande konnektivitet i ytvattenförekomsternas grunda vattenområde (0–15 meter). Statusklassningen baseras på en modellering av fysisk påverkan i svenska kustvatten. Påverkansfaktorer som ingår i modellen är bland annat pirar, vågbrytare, utfyllnader och erosionsrisk (KustHYMO förvaltningscykel 3, 2017–2021).

Det förekommer många varierande övergångsmiljöer mellan land och kustvatten som bidrar till positiva synergieffekter. Exempelvis mynnar ett vattendrag med särskilt höga naturvärden (Mörrumsån) direkt ut i denna marina värdetrakt. Mynningsområden är viktiga biotoper med högt bevarandevärde då miljöerna är viktiga som lek- och uppväxtområden för många fiskarter samt födosöks- och häckningsområde för fågel. Mörrumsån är ett av Sveriges artrikaste vattendrag och internationellt känd för sitt laxfiske.

I anslutning till värdetrakten Pukaviksbukten finns tre våtmarksområden (ett våtmarksområde vid Mörrumsåns mynning, ett strandområde vid Byggesviken och en strandäng 2 km SO Norjeböke) och mer än hälften av värdetraktens areal är utpekad RAMSAR-område. Kustnära våtmarker är viktiga för bland annat vattenrening, vattenreglering, klimatreglering och biologisk mångfald. Den vattenreglerande funktionen leder till minskad risk för översvämningar samt resiliens mot torka. Våtmarker utgör spridningskorridorer för många växt- och djurarter och sammanfaller ofta med områden i havet som är särskilt lämpade för fiskrekrytering.

Fastlandet intill värdetrakten utgörs även av en mängd andra värdefulla strandnära betesmarker och strandängar som omfattar många känsliga och ovanliga växter. Dessa miljöer gynnar en mängd olika insektsarter och utgör därmed viktiga häcknings- och rastplatser för fågel. Dessa övergångsmiljöer fyller även en rad funktioner såsom vattenrening och vattenreglering, vilket ger skydd mot översvämning och torka. Våröversvämmade stränder kan fungera som viktiga lekområden för fisk, såsom gädda och braxen.

I anslutning till värdetraktens norra del, kring Elleholm och Stensnäs, samt på ön Magleholmar, förekommer stora ytor med skogliga värdekärnor som domineras av ädellövskog. Övergången mellan skog och vatten är viktig för transport av näringsämnen från odlad mark. Dessutom transporteras organiskt material och insekter mellan dessa landskap vilken kan vara en potentiell födokälla för många fiskarter. Den biologiska mångfalden är ofta stor i denna övergångszon.

NUVARANDE ANVÄNDNING

255 hektar (9%) är befintliga naturreservat (Elleholm och Stilleryd).

474 hektar (16%) är strandskydd.

61 hektar (2%) är fågelskyddsområde (Lst, inte SPA).

2188 hektar (74%) är utpekade Natura 2000-områden inom Art- och habitatdirektivet SCI.

64 hektar (2%) är utpekade djur- och växtskyddsområden.

2550 hektar (87%) omfattas av fredningsområden (Byggesviken, Gallreydaån, Östra Örlundsån samt Mörrumsån område A, B och C).

1953 hektar (66%) är utpekad Ramsar-område (Mörrumsån-Pukaviksbukten, K2).

1700 hektar (58%) är utpekad riksintresse för naturvård (Lörbykusten, NK39, Stensnäs-Elleholm, NK5 och Mörrumsåns dalgång, NK6).

2152 hektar (73%) är utpekad riksintresse för yrkesfisket med motiven fångstområde för torsk och flatfisk samt fiskvandring av lax och havsöring.

EKOSYSTEMTJÄNSTER

Ekosystemtjänster kan definieras som direkta och indirekta naturvärden som bidrar till människors välbefinnande. Denna marina värdetrakt tillhandahåller en mängd olika direkta ekosystemtjänster som bland annat:

Försörjande ekosystemtjänster

- Livsmedel (fisk, skaldjur, alger)
- Habitat för marina organismer
- Häckningsplats, övervintringslokal samt rast- och födosöksområde för fågel

Kulturella ekosystemtjänster

- Naturupplevelser
- Dykning/snorkling/kanot/kajak/segling/båt/övriga vattensporter
- Fiske
- Turism

Reglerande ekosystemtjänster

- Klimatreglering genom lagring av kol och näring i undervattensvegetation och bottenorganismer
- Klimatreglering genom vattenrening och vattenreglering i våtmarker och strandängar
- Vattenrening och förbättrat siktdjup genom filtrerande musslor och undervattensvegetation
- Stabilisering av sedimentbotten och minskad erosion genom undervattensvegetation och musslor

Övriga ekosystemtjänster

- Kosmetika, hälsoprodukter och naturmediciner (alger)

UTMANINGAR

Kustområden har generellt höga naturvärden men sammanfaller ofta med områden som berörs av mänskliga verksamheter. Nedan följer verksamheter/påverkansfaktorer och storskaliga miljöproblem som kan ha negativ påverkan på värdetraktens naturvärden och ekosystemtjänster:

Fysisk exploatering/omstrukturering

- Konstruktioner i vatten (t.ex. broar, vägbankar, bryggor, hamnar, pirar, utfyllnader, vågbrytare)
- Strandfodring och erosionsskydd
- Dumpning av muddermassor

Energiproduktion och materialutvinning

- Etablering av vindkraft, konstruktion och uppförande
- Produktion av vindenergi, driftsfas
- Utvinning av sand och sten

Transport och sjöfart (inklusive kablar)

- Sjötrafik
- Kablar och rörledningar
- Muddringar och breddningar (sprängning, grävning) för sjöfartsleder

**Mänskliga aktiviteter
(rekreation, militära övningar
m.m.)**

- Friluftsbåtar och båtliv, friluftsliv
- Muddring och dumpning för fritidsbåtar
- Forskning och undersökningar
- Militär verksamhet

Jakt och fiske

- Pelagiskt fiske (kommersiellt)
- Bottentrålning (kommersiellt)
- Bottensatta fiskeredskap (not, nät, långlina, burar) (kommersiellt)
- Fritidsfiske (sportfiske och husbehovsfiske)
- Spökgarn
- Fågeljakt

**Utsläpp av näringsämnen och
föroreningar**

- Industriellt utsläpp (inkl. kylvatten)
- Läckage från förorenad mark och sediment (ex fiberbankar)
- Utsläpp från hushåll och kommunala reningsverk
- Utsläpp från jordbruk (näringsämnen och pesticider)
- Utsläpp från skogsbruk (näringsämnen och pesticider)
- Utsläpp från vattenbruk (näringsämnen och pesticider)
- Marint skräp

**Utsläpp av klimatpåverkande
gaser**

- Uppvärmning
- Förhöjd medelhavsnivå
- Förlängda torrperioder
- Försurning

Främmande arter

- Predation
- Konkurrens

FÖRSLAG TILL ÅTGÄRDER

Kustnära vatten utgör värdefulla miljöer som är särskilt produktiva och därmed har vi ett stort ansvar att bevara dessa. Statliga och kommunala åtaganden genom olika typer av områdesskydd behöver kombineras med en långsiktigt hållbar fysisk planering som tar hänsyn till naturvärden och vikten av en grön infrastruktur i landskapet. Naturvärdena i värdetrakten kan bevaras eller förbättras genom att åtgärder vidtas, som bland annat:

- Undvika/anpassa exploatering i vegetationsrika miljöer som kan vara lämpliga lek- och rekryteringsområden för fisk.
- Undvika/anpassa exploatering i rika blåmusselområden (10% täckningsgrad eller högre).
- Ställa krav på ekologisk kompensation vid exploatering för att styra verksamheter och minimera påverkan.
- Minska påverkan av båtliv genom hastighetsbegränsningar och rekommenderade ankringsplatser.
- Minska påverkan av buller genom försiktighetsåtgärder och begränsad användning av sonar, pålning, sprängning och andra verksamheter som alstrar starka ljud.

- Riktad rådgivning till närliggande lantbrukare med avseende på värdetraktens naturvärden samt hur de kan bibehållas eller förstärkas.
- Dialog med boende i anslutning till värdetrakten om vikten av att inte släppa ut näringsämnen via enskilda avlopp eller jordbruksmark.
- Särskilt hänsynstagande under lekperioder för fisk och häckningsperioder för fågel. Hänsynstagande för säl, tumlare samt rastande och övervintrande fågel.
- Restaureringsåtgärder, såsom utplantering av undervattensvegetation, strand- och bottenstädning från marint skräp och spökgarn.
- Generella åtgärder för miljögifter och övergödning i Östersjön, såsom minska jordbrukets utsläpp av näringsämnen, begränsa farliga ämnen, införa avancerad rening på de största avloppsreningsverken inom Sveriges avrinningsområde till Östersjön och främja hållbart fiske (försiktighetsprincipen).

HÄNSYNSTAGANDE VID PRÖVNING OCH PLANERING

Det är viktigt att hänsyn till värdetraktens kännetecken och karaktär gällande arter, miljöer och landskap iakttas vid planering och rådgivning. Att områden med samma karaktär ligger tillräckligt nära varandra ger bättre förutsättningar för att de arter som förekommer i marina värdekärnor ska överleva.

REFERENSER, ATT LÄSA MER

[Kartläggning av fysisk påverkan av vattenmiljön - Havsmiljö och vattenmiljö - Miljöpåverkan - Havs- och vattenmyndigheten \(havochvatten.se\)](#)

[2017:23 Kartläggning av Blekingekustens ekosystemtjänster | Länsstyrelsen Blekinge \(lansstyrelsen.se\)](#)

[Mosaic - ett verktyg till stöd för förvaltning av naturvärden i marina områden. - Vägledning - Vägledning, föreskrifter och lagar - Havs- och vattenmyndigheten \(havochvatten.se\)](#)

[Ytsubstratklassning av maringeologisk information - PDF Free Download \(docplayer.se\)](#)

KARTA

